

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 11Co/129/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2517202882
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 04. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Katarína Arnouldová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2020:2517202882.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Kataríny Arnouldovej a sudcov JUDr. Silvie Hýbelovej a Mgr. Fedora Benku, v spore žalobkyne: N. G., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom G.. A.. M. XXX/XX, C., proti žalovanému: PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35 792 752, právne zastúpený: Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s. r. o., so sídlom Kubániho 16, Bratislava, IČO: 47 233 516, o určenie neplatnosti zmluvy, o vydanie bezdôvodného obohatenia a o primerané finančné zadostučinenie vo výške 500 eur, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Piešťany zo dňa 13. decembra 2018 č.k. 19Csp/53/2017-83, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch I., IV., V. a VII. m e n í tak, že žalobu o určenie neplatnosti Zmluvy o revolvingovom úvere č. 8000054703 zo dňa 07.11.2006 zamietá, žalobu o zaplatenie primeraného finančného zadostučinenia zamietá, žalovanému priznáva nárok na náhradu trov konania o určenie neplatnosti Zmluvy o revolvingovom úvere č. 8000054703 zo dňa 07.11.2006 v rozsahu 100 % a žalovanému priznáva nárok na náhradu trov konania o zaplatenie primeraného finančného zadostučinenia v rozsahu 100%.

II. Vo zvyšných napadnutých výrokoch II. a VI. odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie p o t v r d z u j e.

o d ô v o d n e n i e :

1. Rozsudkom, napadnutým odvolaním, súd prvej inštancie výrokom I. určil, že zmluva o revolvingovom úvere č. 8000054703 zo dňa 07.11.2006 uzatvorená medzi žalobkyňou a žalovaným je neplatná, výrokom II. uložil žalovanému povinnosť vydať žalobkyňi bezdôvodné obohatenie vo výške 645 eur a to do troch dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku, výrokom III. vo zvyšnej časti súd žalobu o vydanie bezdôvodného obohatenia zamietol, výrokom IV. uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyňi primerané finančné zadostučinenie vo výške 500 eur a to do troch dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku, výrokom V. určil, že žalobkyňa má nárok na náhradu trov konania v konaní o určenie, že Zmluva o revolvingovom úvere č. 8000054703 zo dňa 07.11.2006 uzatvorená medzi žalobkyňou a žalovaným je neplatná v rozsahu 100 %, výrokom VI. určil, že žalovaný má nárok na náhradu trov konania v konaní o vydanie bezdôvodného obohatenia v rozsahu 65,26% a výrokom VII. určil, že žalobkyňa má nárok na náhradu trov konania v konaní a primerané finančné zadostučinenie v rozsahu 100%.

2. Svoje rozhodnutie súd právne odôvodnil aplikáciou ust. § 137, § 161 ods. 1 až 3, § 298 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP), § 3 ods. 3 a ods. 5 veta prvá zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona o priestupkoch, ust. § 11 ods. 4 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, ust. § 52 ods. 1 až 3, § 53 ods. 1 ods. 2, ods. 4, § 54 ods. 1 a 2, § 3 ods. 1, § 37 ods. 1, § 39, § 40 ods. 1 a 2, § 41, § 44 ods. 1 a 2, § 46 ods. 2, § 451 ods. 1 a 2, § 456, § 457, § 100 ods. 1,

§ 107 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka a ustanoveniami § 1 ods. 1, § 2 písm. a), písm. b) a písm. d), § 4 ods. 1 a 2 zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, Smernicou Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, vecne súd dôvodil, že predmetom sporu sú nároky zo zmluvy o úvere, uzavretej medzi stranami sporu. Súd mal za to, že ide o spotrebiteľskú zmluvu v podľa § 52 a nasledujúcich Občianskeho zákonníka, keďže žalovaný pri uzatváraní predmetnej zmluvy vystupoval ako veriteľ s poukazom na predmet jeho podnikania a žalobkyňa vystupovala ako spotrebiteľ, ktorý nemohol individuálne ovplyvniť obsah zmluvy, vopred pripravenej na predtlačenom formulári, rovnako ako Zmluvné dojednania, ktoré sú súčasťou zmluvy. V súlade s princípmi ochrany spotrebiteľa je preto v prípade duplicitnej právnej úpravy rovnakých inštitútov (premlčanie, odstúpenie od zmluvy) treba na tieto vzťahy aplikovať právnu úpravu o občianskych právach a nie podnikateľské právo.

3. Súd prvej inštancie sa zaoberal prípustnosťou žaloby, ktorou sa žalobkyňa domáhala určenia, že zmluva revolvingovom úvere je neplatná a dospel k záveru, že uvedená žaloba je žalobou o určenie právnej skutočnosti v zmysle § 137 písm. d) CSP, a nie je určovacou žalobou podľa § 137 písm. c) CSP (preto súd neskúmal námietky žalovaného o neexistencii naliehavého právneho záujmu na určenie neplatnosti predmetnej zmluvy). Pri posúdení splnenia podmienok na podanie uvedenej žaloby súd vychádzal z ustanovenia § 3 ods. 3 a 5 prvá veta zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, § 298 CSP a § 11 ods. 4 zákona č. 129/2010 Z. z. v znení účinnom od 01.01.2018, v zmysle ktorých sa spotrebiteľ môže pred súdom domáhať určenia neplatnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo určenia bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého spotrebiteľského úveru žalobou. V posudzovanom spore tak naliehavý právny záujem na podaní predmetnej žaloby vyplýval priamo zo zákona a žalobkyňa ho nemusela preukazovať.

4. Žalobkyňa sa domáhala určenia neplatnosti zmluvy o revolvingovom úvere a žiadala vydať bezdôvodné obohatenie, ktoré malo vzniknúť na strane žalovaného z titulu prijatia plnenia v súvislosti s neplatnou zmluvou o revolvingovom úvere. Po vykonanom dokazovaní dospel súd k záveru, že predmetná zmluva o revolvingovom úvere je neplatná pre nedodržanie písomnej formy a to pre obsahovú nezhodnosť písomných prejavov vôle zmluvných strán v časti údajov týkajúceho sa výšky RPMN. Žalobkyňou predložený návrh zmluvy zo dňa 03.11.2006, oproti schválenému revolvingovému úveru a Oznámeniu o schválení úveru zo dňa 07.11.2006 neobsahovali zhodné údaje o RPMN, čo znamená, že v zmysle ust. § 46 ods. 2 veta prvá OZ nedošlo k uzavretiu zmluvy písomnou formou. Súd poukázal na ust. § 44 ods. 2 OZ, podľa ktorého prijatie návrhu, ktoré obsahuje dodatky, výhrady, obmedzenia alebo iné zmeny je odmietnutím návrhu a považuje sa za nový návrh, pričom z obsahu zmluvy je zrejmé, že žalobkyňa najskôr dňa 03.11.2006 požiadala o úver na základe písomnej žiadosti, kde uviedla údaje k požadovanému úveru v sume 80.028,-Sk (t.j. 2.656,44 eur), počet splátok 36, výšku mesačnej splátky úveru 2.223,-Sk (t.j. 73,79 eur), RPMN za úver 72,47 % a poplatok za uzatvorenie zmluvy 1.500,-Sk (t.j. 49,79 eur). Zo zmluvy vyplýva, že bod 6. zmluvy žalobkyňa nevypĺňala, túto časť zmluvy doplnil žalovaný. Žalovaný v tomto bode označenom ako „údaje o schválenom revolvingovom úvere“ zmenil pri schvaľovaní úveru základný údaj o výške RPMN, pôvodne žalobkyňou uvedený pri podpise zmluvy dňa 03.11.2006 vo výške 72,47 % a po jej podpise žalobcom zmenený na 69,95 %. Takúto zmenu v zmysle § 44 ods. 2 Občianskeho zákonníka súd považoval za nový návrh, ktorý už žalobkyňa nebol predložený k prijatiu, a teda nemohla ani vzniknúť platná zmluva. Okrem toho žalovaný zaslal žalobkyňu ako dlžníkovi aj oznámenie veriteľa o schválení úveru, ktoré malo tvoriť súčasť zmluvy a v tomto oznámení uvádza i ďalšie údaje (náležitosti zmluvy, ktoré vyžaduje zákon o spotrebiteľských úveroch), ale toto oznámenie tiež nemožno považovať za prijatie návrhu predloženého dlžníkom. Údaj o RPMN nemôže byť zmenený jednostranným úkonom zo strany žalovaného. Podmienky platného uzavretia zmluvy preto splnené neboli a preto súd žalobe o určenie jej neplatnosti vyhovel. Žalovanému potom prislúcha len plnenie z titulu vrátenia bezdôvodného obohatenia, ktoré poskytnutím peňažných prostriedkov nastalo na strane žalobkyne. Žalovaný poskytol žalobkyňu na základe zmluvy úver vo výške 2.656,44 Eur a mal právo iba na vrátenie tejto sumy. Každou úhradou žalobkyne nad poskytnutú sumu vznikalo na strane žalovaného bezdôvodné obohatenie. Vzhľadom k výške a termínom vykonaných úhrad s prihliadnutím na vnesenú námietku premlčania žalovaným, mal súd pri aplikácii ust. § § 107 ods. 1, 2 OZ za to, že priznať žalobkyňu možno iba sumu 645 eur, pretože ostatná časť ňou žalovaného nároku je premlčaná, preto vo zvyšku žalobu o vydanie bezdôvodného obohatenia zamietol.

5. Žalobkyňa sa domáhala aj primeraného finančného zadostučinenia vo výške 500 eur. Súd vychádzajúc z ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona o priestupkoch, mal za to, že základným zákonným predpokladom úspešného uplatnenia primeraného

finančného zadosťučinenia je teda porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a osobitných predpisov, ktorými sú predpisy na ochranu spotrebiteľa. Podľa názoru súdu prvej inštancie uvedený nárok je teda daný, ak dodávateľ porušil osobitnú právnu úpravu predstavujúcu normy na ochranu spotrebiteľov, ktorými sú osobitná úprava spotrebiteľských zmlúv v § 52 až 54 Občianskeho zákonníka, zákony o spotrebiteľských úveroch, o finančných službách na diaľku a podobne. Účelom týchto právnych noriem je zvýšená ochrana spotrebiteľa ako slabšieho účastníka zmluvného vzťahu založeného spotrebiteľskou zmluvou a citované zákonné ustanovenie § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. má postihnúť nečestného dodávateľa, ktorý tieto osobitné právne normy nerešpektuje. V prejednávanej veci žalobkyňa úspešne uplatnila porušenie jej práva ustanoveného osobitným predpisom, keďže súd I. výrokom určil, že zmluva o revolvingovom úvere je neplatná. V konaní bolo preukázané, že žalovaný poskytol žalobkyni spotrebiteľský úver za iných podmienok, ako boli uvedené v žiadosti o poskytnutie revolvingového úveru, a uvedeným konaním došlo zo strany žalovaného k porušeniu spotrebiteľského práva, ktoré bolo bez ďalšieho spôsobilé privodiť ujmu spotrebiteľovi spočívajúcu v nezákonnom preplatení úveru, a teda stratu finančných prostriedkov. V prípade žalovaného nešlo len o hrozbu akademickú, možnú v budúcnosti, ale išlo už o priame naplnenie hrozby tým, že uvedené finančné prostriedky boli žalovaným prijímané nad rámec toho, na čo mal žalovaný nárok. Žalobkyňa v dôsledku toho nemohla disponovať finančnými prostriedkami, ktoré boli potrebné k živobytiu nielen jej samotnej, ale aj jej rodiny, keď dochádzalo k nedôvodnému vykonávaniu zrážok zo mzdy žalobkyne za obdobie od 11/2009 až do 06/2013, navyše v apríli 2015 navštevovala inkasná pracovníčka žalovaného žalobkyňu v prác s cieľom vymáhať dlžné splátky. Závery, ktoré súviseli s priznaním nároku žalobkyne na vydanie bezdôvodného obohatenia, svedčia o tom, že spotrebiteľka na súde úspešne uplatnila porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom o ochrane spotrebiteľa i osobitnými predpismi. Preto má žalobkyňa právo na primerané finančné zadosťučinenie v sume 500,- eur, ktorá je podľa názoru súdu adekvátna s ohľadom na intenzitu zásahu žalovaného do práva žalobkyne ako spotrebiteľa a je aj sankciou postihujúcou žalovaného, ktorý ako dodávateľ finančnej služby závadne konal.

6. O trovách konania rozhodol súd podľa § 255 ods. 1, § 257 a 262 ods. 1 CSP a to zvlášť pri každom žalovanom nároku.

7. Proti tomuto rozsudku podal včas odvolanie žalovaný a to voči výroku I., II., IV., V. a VII. dôvodiac tým, že súd dospel k nesprávnym záverom. Nesprávny je záver súdu o neplatnosti úverovej z dôvodu, že medzi návrhom na jej uzavretie a prijatím návrhu je rozdiel v hodnote RPMN, pretože hodnota RPMN sa v zmysle spôsobu úpravy jej výpočtu a teda určenia, dohodnúť nedá. Nejde o údaj dohodnuteľný, ale spôsob určenia tohto údaju je stanovený kogentnými pravidlami v zákone. Ak by žalovaný neurčil údaj RPMN schváleného úveru postupom podľa zákona č. 258/2001 Z.z., teda by ho neurčil výpočtom podľa vzorca stanoveného zákonom v čase uzavretia zmluvy, ale uviedol by hodnotu zhodnú s „predpokladanou RPMN“ uvedenou v bode 5 zmluvy, potom by porušil zákon č. 258/2001 Z.z., pretože v takom prípade by určená RPMN nebola vypočítaná podľa zákona. Súd teda nesprávne posúdil otázku vzniku zmluvných vzťahov a v tejto súvislosti odvolateľ poukazuje na uznesenie Krajského súdu v Trenčíne č.k. 5Co/839/2016 zo dňa 29.06.2016, ktorý sa touto otázkou zaoberal a tiež odôvodnenie rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici č.k. 12Co/60/2017-74 zo dňa 31.05.2017. Odvolateľ je toho názoru, že súd prvej inštancie teda dospel k nesprávnemu záveru o tom, že nedošlo k platnému uzavretiu zmluvy o revolvingovom úvere v písomnej forme a preto dospel aj k nesprávnemu záveru o vzniku bezdôvodného obohatenia. Súd tiež nesprávne posúdil prípustnosť žaloby o určenie neplatnosti zmluvy o revolvingovom úvere s odkazom na § 11 zákona č. 129/2010 Z.z., keď uvedený zákon sa na predmetnú zmluvu nevzťahuje, nakoľko táto bola uzavretá pred jeho prijatím a účinnosťou. Odvolanie proti výroku o povinnosti zaplatiť primerané finančné zadosťučinenie žalovaný odôvodňuje nezákonnosťou tohto rozhodnutia, nakoľko neboli splnené a preukázané podmienky pre jeho priznanie. Systematickým a jazykovým výkladom ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. možno dospieť k záveru, že právo na primerané finančné zadosťučinenie možno spotrebiteľovi priznať, ak si ako žalobca úspešne uplatnil nárok z porušenia práva a povinnosti, pričom toto úspešné uplatnenie práva musí vyplývať z právoplatného rozhodnutia. Tento záver vyplýva z rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp.zn. 6 Cdo 389/2015. V čase vyhlásenia napádaného rozsudku neboli splnené uvedené podmienky, nakoľko žiadne právoplatné rozhodnutie o porušení ustanovení určených na ochranu spotrebiteľa neexistovalo a k dnešnému dňu ani neexistuje. Navyše pokiaľ súd spája nárok na finančné zadosťučinenie s neplatnosťou zmluvy, potom nemohol rozhodovať podľa zákona č. 250/2007 Z.z., keďže uvedený zákon nadobudol účinnosť 01.07.2007, čiže v čase neplatného uzavretia zmluvy ako dôvodu údajného porušenia zákona

daný zákon neplatil a neexistoval. Z prechodných ustanovení tohto zákona nevyplýva jediný dôvod, pre ktorý by sa zákon z roku 2007 mal akokoľvek vzťahovať na zmluvu z roku 2006. Záver súdu o porušení práva spotrebiteľa je navyše formálny a arbitrárný, keďže v rozsudku sa neuvádza, aké konkrétne právo určené na ochranu spotrebiteľa bolo porušené. Ak by aj požiadavka žalobcu bola oprávnená, je zjavne neprimeraná, pričom odvolateľ poukazuje na rôzne odškodnenia v prípadoch poškodení zdravia a výšku priznávaných zadosťučinení. Vychádzajúc z uvedeného, žalovaný navrhol, aby odvolací súd rozsudok v napadnutej časti zmenil tak, že žalobu zamietne a žalovanému prizná nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu, alternatívne navrhol, aby odvolací súd rozsudok v napadnutej časti zrušil a vrátil vec súdu prvej inštancie na nové konanie.

8. Žalobkyňa v písomnom vyjadrení k podanému odvolaniu navrhla napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdiť.

9. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie podala včas oprávnená osoba (§ 359 a § 362 ods. 1 CSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný (§ 355 ods. 1 CSP), postupom bez nariadenia ústneho odvolacieho pojednávania preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konanie mu predchádzajúce v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379 a § 380 CSP), a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného je čiastočne dôvodné.

10. Predmetom konania vedeného na súde prvej inštancie pod sp. zn. 19Csp/53/2017 bolo určenie neplatnosti úverovej zmluvy, vydanie bezdôvodného obohatenia a zaplatenie finančného zadosťučinenia. Rozsudkom, napadnutým odvolaním, súd prvej inštancie žalobe vyhovel v časti určenia neplatnosti úverovej zmluvy uzatvorenej medzi žalobkyňou a žalovaným (výrok I.) aj požadovaného finančného zadosťučinenia (výrok IV), pokiaľ ide o žalobu o vydanie bezdôvodného obohatenia, tej vyhovel iba čiastočne (výrok II) a vo zvyšku ju zamietol (výrok III) a o nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa pomeru úspechu v spore (výroky V. až VII).

11. Predmetom odvolacieho konania je preskúmanie správnosti postupu a rozsudku súdu prvej inštancie v časti, v ktorej bola žalobkyňa úspešná, teda odvolací súd preskúmaval celý rozsudok s výnimkou tzv. čiastočného zamietnutia žaloby o vydanie bezdôvodného obohatenia (výrok III).

12. Odvolací súd v celom rozsahu preberá súdom prvej inštancie zistený skutkový stav, ktorý vykonal dokazovanie v rozsahu potrebnom pre posúdenie žalobou uplatnených nárokov, výsledky dokazovania však nie celkom správne vyhodnotil a vec nesprávne právne posúdil v otázke neplatnosti úverovej zmluvy a nároku na primerané finančné zadosťučinenie, výsledkom čoho bolo nesprávne rozhodnutie v dotknutých častiach.

13. Právnym posúdením veci je aplikácia práva na zistený skutkový stav. Je to činnosť súdu spočívajúca v podradení zisteného skutkového stavu príslušnej právnej norme, ktorá vedie súd k záveru o právach a povinnostiach účastníkov právneho vzťahu. Právne posúdenie je všeobecne nesprávne, ak sa súd dopustil omylu pri tejto činnosti, t. j. ak posúdil vec podľa právnej normy, ktorá na zistený skutkový stav nedopadá, alebo správne určenú právnu normu nesprávne vyložil, prípadne ju na daný skutkový stav nesprávne aplikoval.

14. V preskúmvanej veci žalovaný namietal nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom pokiaľ ide o určenie neplatnosti úverovej zmluvy. Jednak bol toho názoru, že žalobca nepreukázal naliehavý právny záujem na takejto žalobe a jednak súd nesprávne zistil dôvody neplatnosti zmluvy.

15. Pokiaľ ide o prvú námietku žalovaného, táto je podľa názoru odvolacieho súdu nedôvodná. Súd prvej inštancie správne posudzoval vec podľa ustanovenia § 137 písm. d) CSP, podľa ktorého žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o určení právnej skutočnosti, ak to vyplýva z osobitného predpisu a v súvislosti s uvedeným prvoinštančný súd tiež správne konštatoval, že výhrady žalovaného o nedostatku naliehavého právneho záujmu žalobcu na požadovanom určení sú vzhľadom na tento druh žaloby irelevantné, keď naliehavý právny záujem nie je treba skúmať. S týmto názorom sa odvolací súd plne stotožňuje a dodáva, že pri posudzovaní tejto otázky bolo treba vychádzať z platnej právnej úpravy zakotvenej v CSP, pričom z jeho ustanovenia § 137 vyplýva členenie súkromnoprávných žalôb na viaceré druhy, a žaloby na určenie neplatného právneho úkonu sú žalobami spadajúcimi pod písm. d) citovaného ustanovenia. Podmienkou prípustnosti takejto žaloby však je, aby hmotné právo (osobitný predpis) pripúšťalo takúto žalobu. Oproti predchádzajúcej právnej úprave podľa Občianskeho súdneho poriadku, ktorý bol účinný do 30.06.2016, rozlišuje Civilný sporový poriadok žaloby na určenie práva (§ 137 písm. c/ C. s. p.) a žaloby na určenie právnej skutočnosti (§ 137 písm. d/ C. s. p.). U žalôb na určenie práva nová právna úprava zotrvala na preukázaní naliehavého právneho záujmu na

požadovanom určení (s výnimkou ak tento naliehavý záujem vyplýva z osobitného predpisu). U žalôb na určenie právnej skutočnosti podmienila nová právna úprava možnosť ich podania vtedy, ak požadované určenie právnej skutočnosti vyplýva z osobitného predpisu. Podľa tejto právnej úpravy tak nie je možné žalovať neplatnosť právnych úkonov, ak to nevyplýva z osobitného predpisu. V danom prípade zo zákona č. 129/2010 Z.z. priamo vyplýva právo spotrebiteľa domáhať sa určenia neplatnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere a to z jeho ustanovenia § 11 ods. 4. Toto ustanovenie bolo zavedené zákonom č. 279/2017 Z.z. a nadobudlo účinnosť dňa 01.januára 2018, takže v čase rozhodovania súdu prvej inštancie zo zákona vyplývala možnosť podať žalobu o neplatnosť zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Hoci toto ustanovenie ešte neplatilo v čase podania žaloby na súd, uvedený nedostatok prípustnosti bol konvalidovaný počas konania a správne preto súd prvej inštancie posúdil túto žalobu ako prípustnú. Pokiaľ žalovaný namietal, že zákon č. 129/2010 Z.z. sa na predmetnú zmluvu nevzťahuje, nakoľko zmluva bola uzavretá pred jeho prijatím a účinnosťou, tento argument neobstojí, pretože ustanovenie § 11 ods. 4 zákona č. 129/2010 Z.z. je ustanovením procesnej povahy (aj predpisy hmotného práva môžu obsahovať procesné normy) s účinkami aj na právne vzťahy, ktoré majú pôvod v skoršom období, cieľom tejto právnej úpravy bolo reagovať na úpravu kategórii žalôb podľa ich obsahu zavedenú Civilným sporovým poriadkom a sprístupniť spotrebiteľovi možnosť podať žalobu o určenie neplatnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Nosným pojmovým znakom procesnej intertemporality je princíp okamžitej použiteľnosti novej procesnej úpravy na všetky konania prebiehajúce na súde a začaté podľa doterajších predpisov. Zmyslom tohto princípu je zabezpečiť hladký a bezproblémový procesný režim súdnych konaní. Súd ani účastníci konania nemajú hľadať procesný režim v spleti prechodných ustanovení, ale sústrediť sa na hmotnoprávnu podstatu veci. Tento princíp je procesnému právu natoľko imanentný, že sa nemusí explicitne vyjadrovať v prechodných ustanoveniach procesnej úpravy. Vychádzajúc z vyššie uvedeného odvolací súd uzavrel, že podmienka prípustnosti žaloby o určenie neplatnosti úverovej zmluvy uzavretej medzi žalobkyňou a žalovaným v danom prípade splnená bola.

16. Za pravdu však bolo treba dať žalovanému v tom, že záver súdu prvej inštancie o neplatnosti predmetnej úverovej zmluvy pre nedostatok dohody o hodnote RPMN, nebol správny. Nesprávnosť tohto záveru je dôsledkom nesprávnej právnej aplikácie ustanovení zákona o spotrebiteľských úveroch.

17. V preskúmvanej veci nebolo medzi stranami sporné, že nároky žalobkyne uplatnené v tomto konaní sú nárokmi zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere uzavretej podľa zákona č. 258/2001 Z.z. s tým, že na predmetný vzťah dopadajú aj ostatné právne normy prijaté na ochranu spotrebiteľa.

18. Podľa § 4 ods. 1 zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1986 Zb. o Slovenskej obchodnej inšpekcii v znení neskorších predpisov, v znení účinnom v čase uzavretia predmetnej zmluvy, zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu, inak je neplatná.

19. Podľa § 4 ods. 2 písm. g) citovaného zákona, zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí obsahuje najmä ročnú percentuálnu mieru nákladov; ak nie je uvedená, spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov.

20. Podľa § 4 ods. 4 písm. a) citovaného zákona, pri nesplnení podmienok podľa odsekov 2 a 3 je zmluva o spotrebiteľskom úvere platná, ak bol spotrebiteľovi na jej základe poskytnutý spotrebiteľský úver a spotrebiteľ ho začal čerpať.

21. Podľa § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka v znení účinnom od 01.04.2015, ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva.

22. Zmluva o spotrebiteľskom úvere, od ktorej žalobkyňa odvodzuje svoje nároky, vzhľadom na vyššie uvedené podliehala režimu úpravy obsiahnutej v zákone o spotrebiteľských úveroch, ktorý v § 4 vyžadoval určité obsahové náležitosti každej takejto úverovej zmluvy, medzi nimi aj ročnú percentuálnu mieru nákladov (RPMN). Treba pritom súhlasiť s odvolateľom, že údaj o RPMN sa vypočítava na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy podľa matematického vzorca uvedeného prílohe č.2 zákona o spotrebiteľských úveroch, teda spôsob jeho výpočtu je stanovený zákonom a nie je možné sa o jeho výške dojednávať. Spotrebiteľ však jeho výšku musí v čase uzavretia zmluvy poznať. Každá zmluva o spotrebiteľskom úvere preto musí takýto údaj obsahovať a tento predstavuje jednu z obligatórnych náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere. RPMN vyjadruje reálnu cenu spotrebiteľského úveru a je kľúčovým ukazovateľom pre porovnanie výhodnosti úverov od rôznych úverových inštitúcií. Okrem úrokovej miery v sebe zahŕňa aj ďalšie iné poplatky súvisiace s úverom, ako napr. poplatok za vybavenie účtu, poistenie úveru, ak je podmienkou pre získanie výhodnejšieho úroku, a iné, prepočítané na jeden

kalendárny rok. Platí základné pravidlo, čím nižšie RPMN, tým je úver pre spotrebiteľa výhodnejší. Vzhľadom na význam informácie, vyplývajúcej pre spotrebiteľa z údajov o RPMN úverovej zmluvy, zákon o spotrebiteľských úveroch sankcionuje veriteľa pri jeho neuvedení zákonnou sankciou spočívajúcou v tom, že úver sa podľa § 4 ods. 2 písm. g) zákona považuje za bezúročný a bez poplatkov. Súd prvej inštancie správne poukázal na zavadnosť kontraktačného procesu v prípade predmetnej zmluvy, kedy údaj o RPMN nebol súčasťou uzavretej zmluvy (návrh veriteľa tento údaj obsahujúci, nebol následne druhou stranou akceptovaný), avšak túto vadu podľa názoru odvolacieho súdu v konečnom dôsledku nemožno považovať za dôvod neplatnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ale za dôvod bezodplatnosti úveru podľa § 4 ods. 2 písm. g) zákona o spotrebiteľských úveroch, podľa ktorého ak nie je RPMN v zmluve uvedená, spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov. Nebolo pochyb o tom, že v danom prípade spotrebiteľovi na základe tejto zmluvy bol poskytnutý spotrebiteľský úver a spotrebiteľ ho začal čerpať, a v takom prípade právna úprava (§ 4 ods. 4 písm. a/ citovaného zákona) výslovne trvá na platnosti zmluvy aj pri nesplnení podmienky uvedenia tejto obligatórnej náležitosti zmluvy. Určenie neplatnosti úverovej zmluvy súdom prvej inštancie tak vychádzalo z nesprávneho právneho posúdenia ustanovení zákona č. 258/2001 Z.z. a preto odvolací súd vyhodnotil odvolanie v tejto časti ako dôvodné a napadnutý rozsudok v tejto časti zmenil.

23. Napriek vyššie uvedenému záveru, v zmysle ktorého zmluva bola uzavretá platne, bolo však treba za správny považovať záver prvoinštančného súdu o vzniku bezdôvodného obohatenia na strane žalovaného. Predmetný úver totiž pre absenciu obligatórnej náležitosti zmluvy podľa § 4 ods. 2 písm. g) zákona č. 258/2001 Z.z. odvolací súd považoval za bezúročný a bez poplatkov, takže veriteľovi prislúchalo zo strany dlžníka vrátenie iba skutočne poskytnutých peňažných prostriedkov a keďže žalobkyňa mu uhradila sumy nad rámec poskytnutého úveru, došlo u žalovaného k bezdôvodnému obohateniu. Správne bolo preto rozhodnutie prvoinštančného súdu, ktorý výrokom II. zaviazal žalovaného na jeho vydanie vo výške zistenej v zmysle vykonaného dokazovania, ktorá nebola odvolaním osobitne namietaná.

24. V preskúmvanej veci bol predmetom konania aj nárok žalobkyne opierajúci sa o ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. <. o ochrane spotrebiteľa. Napadnutým rozsudkom súd výrokom IV priznal žalobkyni v zmysle jej návrhu primerané finančné zadostučinenie vo výške 500,- eur, ktoré rozhodnutie odvolateľ považoval za nesprávne tvrdiac, že pre takéto rozhodnutie neboli splnené zákonné podmienky a ani neboli dokázané také skutočnosti, ktoré by odôvodnili základ nároku a jeho výšku. Odvolací súd musel dať odvolateľovi za pravdu.

25. Podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z., proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom (ďalej len "kolektívne záujmy spotrebiteľov"). Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadostučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

26. Citované ustanovenie zákona o ochrane spotrebiteľa <. upravuje právo spotrebiteľa žiadať primerané finančné zadostučinenie v prípade, ak na súde úspešne uplatní porušenie svojho práva a to od subjektu, ktorý za toto porušenie práva zodpovedá. Cieľom finančného zadostučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného práva spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany. Hypotéza tejto právnej normy však vyžaduje splnenie predpokladov, ktorými sú úspešné uplatnenie porušenia práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom č. 250/2007 Z.z. <. a osobitnými predpismi (s tým, že je treba preukázať k porušeniu ktorých konkrétnych práv alebo povinností ustanovených v zákone o ochrane spotrebiteľa a osobitných predpisoch v uvedenom prípade došlo) a spôsobilosť takéhoto porušenia práva alebo povinnosti privodiť spotrebiteľovi ujmu. V preskúmvanej veci žalobkyňa poukazovala na porušenie svojich práv veriteľom pri uzatváraní zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Svoje právo na finančné zadostučinenie odvodzovala pritom zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere, uzatvorenej v roku 2006, teda v čase, kedy zákon č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa ešte neexistoval, preto treba prisvedčiť argumentácii žalovaného, že ako dodávateľ nemohol pri uzatváraní zmluvy v roku 2006 porušiť práva alebo povinnosti ustanovené zákonom č.250/2007 Z.z, ktorý bol prijatý až následne a žalobkyňa ani žiadne konkrétne porušenie práva či povinnosti vyplývajúce z tohto zákona nepreukázala. Z uvedených dôvodov neboli podľa názoru odvolacieho súdu splnené základné podmienky na priznanie finančného zadostučinenia žalobkyni a preto žaloba v tejto časti nemohla byť úspešná.

27. Vychádzajúc z vyššie uvedeného, vyhodnotil odvolací súd podané odvolanie žalovaného ako čiastočne dôvodné a napravil pochybenie súdu prvej inštancie tým, že nesprávne rozhodnutie v časti o určenie neplatnosti úverovej zmluvy (výrok I) ako aj v časti priznania primeraného finančného zadosťučinenia (výrok IV) za použitia ustanovenia § 388 CSP zmenil a žalobu zamietol, zatiaľ čo v ostatnej napadnutej časti (výrok II.) z dôvodu vecnej správnosti podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil, rovnako ako aj v závislom výroku VI. o nároku na náhradu trov konania o vydanie bezdôvodného obohatenia, ktorý bol vecne správny.

28. S prihliadnutím na zmenu rozsudku súdu prvej inštancie vo výrokoch I. a IV. bolo potrebné v zmysle § 396 ods. 1 a 2 CSP rozhodnúť aj o nároku na náhradu trov konania (teda prvoinštančného aj odvolacieho) a zmeniť závislé výroky V. a VII napadnutého rozsudku o náhrade trov konania. Odvolací súd o nich rozhodol podľa pomeru úspechu strán vo veci v zmysle ustanovenia § 255 CSP. Žalobkyňa bola neúspešná tak v konaní o určenie neplatnosti úverovej zmluvy, ako aj v konaní o zaplatenie primeraného finančného zadosťučinenia, preto nárok na náhradu trov konania súd v oboch prípadoch priznal plne úspešnému žalovanému v rozsahu 100%.

29. Senát krajského súdu uvedený rozsudok prijal pomerom hlasov 3:0, teda jednohlasne.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie,

lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP). V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).